

ΕΝΟΤΗΤΑ 8

Η εξέλιξη της ελληνικής επανάστασης
(1821-1827)

Μπακάλης Κώστας
history-logotexnia.blogspot.com

➡ **ΑΣΚΗΣΗ:** α) Το χειμώνα του 1819-1820 Έλληνες από διάφορα μέρη και με διαφορετικά επαγγέλματα παίρνουν θέση για την Επανάσταση. β) Εξηγήστε για ποιους λόγους ο καθένας από τους παρακάτω είναι με την επανάσταση ή όχι. Πηγή: http://museduc.gr/docs/Istoria/C/LAI_K03_K04.pdf

Είμαι ο Κυριάκος Στάμος, προεστός στο Πήλιο. Ναι! Να γίνει επανάσταση!

Είμαι ο Πάνος Νικοτσάρας, προεστός κι εγώ στο Πήλιο. Είναι πολύ επικίνδυνο να γίνει επανάσταση. Να μη γίνει.

Είμαι ο Θανάσης Ραζής, από την Ύδρα. Από το 1813 έχω τρία καράβια και κάνω εμπόριο. Ναι! Δε θα πω εύκολα όχι στο να γίνει επανάσταση!

Είμαι ο Γιάννης Γκέκας. Από 15 χρονών είμαι ναύτης στα καράβια του Δημήτριου Κουλιά. Εγώ διαφωνώ με τον καπετάνιο. Νομίζω ότι πρέπει να γίνει επανάσταση!

Είμαι ο Κώστας Μπλαχάβας, κλέφτης και αρματολός. Ναι! Να γίνει επανάσταση!

Είμαι ο Δημήτριος Κουλιάς, από την Ύδρα. Κι εγώ είμαι έμπορος, με δύο δικά μου καράβια. Όχι! Δε συμφωνώ ότι πρέπει να γίνει επανάσταση! Θα καταστραφούμε αν δεν πετύχει.

Είμαι ο Νικόλαος Μπασδέκης και είμαι βυρσοδέψης. Στο εργαστήριό μου επεξεργαζόμαστε δέρματα για ό,τι θέλεις. Ναι! Συμφωνώ κι εγώ!

Είμαι ο Θύμιος Γούλας, ένας φτωχός αγρότης από τη Λιβαδειά, αλλά, ναι! Είμαι με την επανάσταση!

1. Η ευνοϊκή συγκυρία . Οι προϋποθέσεις για την επιτυχία της ελληνικής επανάστασης ήταν σαφώς καλύτερες στο **νότιο** ελλαδικό χώρο **(α)**.

Οι
ελληνικοί πληθυσμοί ήταν πυκνότεροι.

Η παρουσία οθωμανικού στρατού δεν ήταν
ιδιαίτερα ισχυρή,

Τη δεδομένη στιγμή (1820-1822) μεγάλο μέρος
των οθωμανικών δυνάμεων ήταν απασχολημένο
στον πόλεμο εναντίον του Αλή πασά της Ηπείρου.

Η ευνοϊκή συγκυρία (β)

Πολυάριθμοι
Φιλικοί
προετοίμαζαν και
ανέμεναν τον
ξεσηκωμό,

Υπήρχαν ένοπλα
σώματα Ελλήνων
(κλέφτες),

ελληνικά εμπορικά
σκάφη, που τότε
ήταν εφοδιασμένα
με κανόνια,

Επιπλέον, τα
ορεινά εδάφη της
Πελοποννήσου και
της Στερεάς
διευκόλυναν τον
κλεφτοπόλεμο.

Η ευνοϊκή συγκυρία (γ)

Πολλοί Έλληνες
διέθεταν
πολεμική
εμπειρία:

Στην ξηρά

στρατιώτες στις ένοπλες
δυνάμεις του Αλή πασά

στον αγγλικό στρατό των
Επτανήσων

Μανιάτες, Σουλιώτες,
Σφρακιανοί

Στη θάλασσα

ναύτες στο τουρκικό
πολεμικό ναυτικό

Ναύτες σε εμπορικά πλοία
που είτε συγκρούονταν με
πειρατές

είτε ασκούσαν πειρατεία

- Ποιοι παράγοντες ευνόησαν την επιτυχία της επανάστασης στο νότιο ελλαδικό χώρο;

▲ Σημαία των Σπετσών

2. Επαναστατικές Εστίες

■ Η επανάσταση ξεκίνησε το **Μάρτιο** του **1821** από την **Πελοπόννησο**.

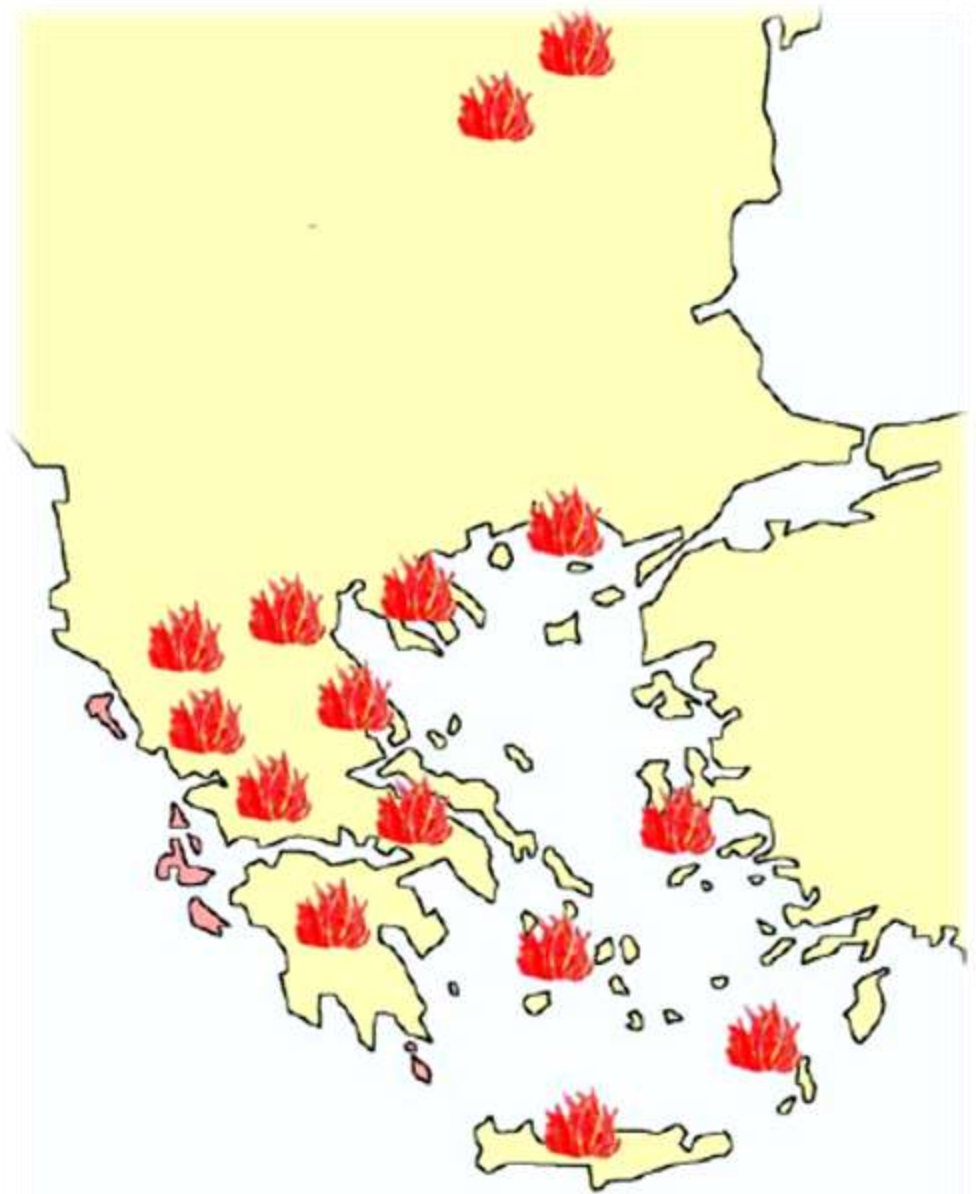
■ Επεκτάθηκε:

- προς **βορρά** από την **Ήπειρο** έως τη **Θράκη**,
- προς **νότο** μέχρι και την **Κρήτη**,
- ανατολικά ως τη **Μικρά Ασία** και την **Κύπρο**.

● Εδραιώθηκε:

- Πελοπόννησο**,
- Στερεά**
- Ελλάδα**
- Νησιά του Αιγαίου**

-Στις άλλες περιοχές **καταστάλθηκε** γρήγορα.

Χάρτης των κυριότερων επαναστατημένων περιοχών
κατά τη διάρκεια του Αγώνα της Ανεξαρτησίας

◀ Αφού μελετήσετε την πηγή 1, προσπαθήστε να παρουσιάσετε την **ατμόσφαιρα** που επικρατούσε μεταξύ των ξεσηκωμένων Ελλήνων στο ξεκίνημα του Αγώνα.

1. Οι αρχές της ελληνικής επανάστασης

Οι περισσότεροι από αυτούς [ενν. τους Έλληνες] στην αρχή της επανάστασης ήσαν χωρίς άρματα [...] και αι σημαίαι των περισσοτέρων ήσαν τσεμπέρες των γυναικών των. Ερωτούσαν οι απλοί Έλληνες τότε ο ένας τον άλλον διά τι εμαζώχθησαν εδώ και τι θα κάμωμεν. [...] Οι Έλληνες εις την αρχήν της επαναστάσεως αυτομάτως εσυναθροίζοντο εις τα στρατόπεδα [...]. Έπειτα όμως ο Κολοκοτρώνης επρολάμβανε και τους εσυνάθροιζε διά διαταγής αυτού, ή της κυβερνήσεως, και δεν τους άφηνε να συνέρχωνται αυτομάτως, διότι εφοβείτο την ραδιουργίαν και την λιποταξίαν και ήθελε να τους έχη όλους υπό επιτήρησιν. Φωτάκος (Φώτιος Χρυσανθακόπουλος), Απομνημονεύματα περί της Ελληνικής Επανάστασεως, Αθήναι 1858, τόμ. Α', σ. 81.

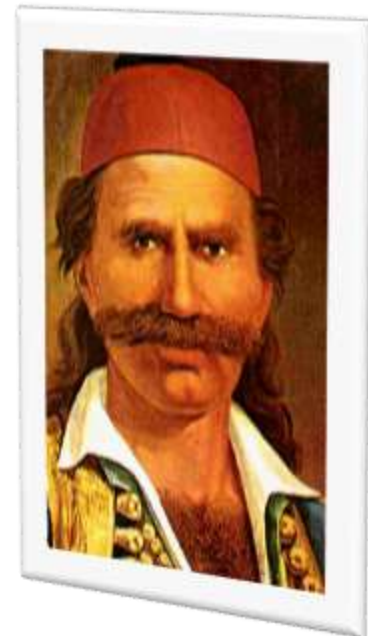
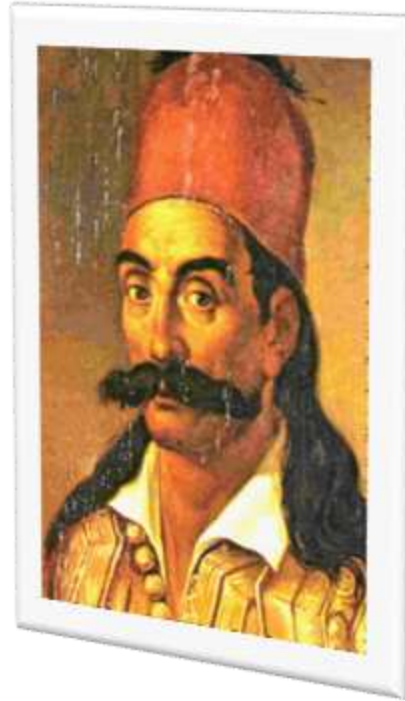
▲ Η κατάληψη του κάστρου των Σαλώνων. 1821, *Louis Dupré* (1825)

▲ Πολεμική σκηνή (Θεόδωρος Βρυζάκης)

3. Οι πρωταγωνιστές

► Τους αναγνωρίζετε;

► Θόδωρος Κολοκοτρώνης

Τα επιτεύγματά του:

1821: Κατάληψη Τριπολιτσάς

1822: Δερβενάκια

1827: Ανάσχεση
«τουρκοπροσκυνήματος» στον
Ιμπραήμ.

Ὁ Θεόδωρος
 Κολοκοτρώνης,
 ὁ θρυλικὸς «γέρος τοῦ
 Μοριά», εἶχε μνηθῇ στὴ
 Ζάκυνθο στὴ Φιλικὴ
 Ἑταιρεία καὶ εἶχε
 κατηχήσει πολλοὺς
 ἄλλους σ' αὐτήν.
 Μόλις ἔμαθε ὅτι
 πλησίασε ὁ καιρὸς γιὰ
 τὴν Ἐπανάσταση,
 ξεκίνησε γιὰ τὸν Μοριά
 καὶ ἔφθασε στὶς
 6 Ἰανουαρίου 1821
 στὴ Μάνη, ὅπου ἦλθε
 σὲ ἐπαφὴ μὲ τοὺς
 προκρίτους καὶ
 ὀπλαρχηγοὺς τῆς
 περιοχῆς γιὰ τὸν
 Ἀγῶνα.
 Ὁ Κολοκοτρώνης εἶχε
 μεγάλη πείρα ὡς
 κλέφτης, ἀλλὰ καὶ
 στρατιωτικὴ κατάρτιση,
 πὺν μαζί μὲ τὴ
 σωφροσύνη καὶ τὴ
 στρατηγικὴ του
 ἰδιοφυΐα, τὸν βοήθησαν
 νὰ ἀναδειχθῇ σὲ
 κορυφαία μορφή τοῦ
 Ἀγῶνος. Ἐδῶ πλάι:
 ὁ Θεόδωρος
 Κολοκοτρώνης

► Γεώργιος Καραϊσκάκης

■ Γενικός αρχηγός του Επαναστατικού στρατοπέδου το 1826-1827.

■ Νίκη στην Αράχωβα.

■ Στρατόπεδο Πειραιά: το μεγαλύτερο στράτευμα της Επανάστασης.

Τρία τα χαρακτηριστικά του:

1. η φιλάσθενος φύση του (πάσχει από φυματίωση),
2. η έξη του προς την αχαλίνωτη βωμολοχία,
3. η υψηλή νοημοσύνη, η οξύνοια, η σπιρτάδα του.

~ Δεν διστάζει να μπει στη φωτιά της μάχης ...

◀ *Σημαία Μιαούλη*

► **Ανδρέας Μιαούλης**

► Οδυσσέας Ανδρούτσος

Γράμμα στον κύριο Γκάτσο.

Το πιστό σκυλί της Ιθάκης στα πόδια σου
κλαίει

Και η καλή, παλιά Περσεφόνη τραγούδια
σου λέει

Η φωτιά πληγή που σε καίει ,δε λέει να
γιάνει

**Το πικρό το όνειρο φταίει
του αδελφού Μακρυγιάννη
Πόσο ακόμα ραγιάδες η
Κρήτη κι η Μάνη
Σκοτεινές μαυροφόρες,
μανάδες στου Οδυσσέα το
χάνι.**

Στίχοι Γιώργος Ανδρέου

► Χαρακτικό με τον
Κωνσταντίνο Κανάρη
(μεταξύ των ετών
1828-1831). Ο
Κανάρης (1793 ή
1795-1877)

◀ Κωνσταντίνος Κανάρης

γεννήθηκε στα Ψαρά.
Συμμετείχε σε πολλές
επιχειρήσεις στη
θάλασσα. Από τις πιο
σημαντικές ήταν η
ανατίναξη της
ναυαρχίδας του
οθωμανικού στόλου
στο λιμάνι της Χίου, ως
αντίποινα για την
καταστροφή του
νησιού από τον
οθωμανικό στρατό.

► Ο μπουρλοτιέρης του
Αγώνα

▲ Λασκαρίνα Μπουμπουλίνα

▲ Μαντώ Μαυρογένους

► Ο **Αντώνης Οικονόμου** ξεσηκώνει του Υδραίους. Δολοφονήθηκε από τους κοτσαμπάσηδες.

Μπολιβάρ!
Είσαι του Ρήγα Φεραίου παιδί,
του **Αντωνίου Οικονόμου**
~ που τόσο άδικα τον σφάξαν
~
και του Πασβαντζόγλου
αδελφός...
Νίκος Εγγονόπουλος

▲ *Ιω. Δυοβουνιώτης*

► Παρατηρήστε τις φυσιολογικές των αγωνιστών

► *Γ. Δράκος*

◀ Σημαία
Μακεδόνων
Αγωνιστών.

▲ Σημαία του Άρειου Πάγου,
Άνθιμος Γαζής, Πήλιο.

▲ Λυκούργος Λογοθέτης, Σάμος.

▲ Σημαία Ψαρών

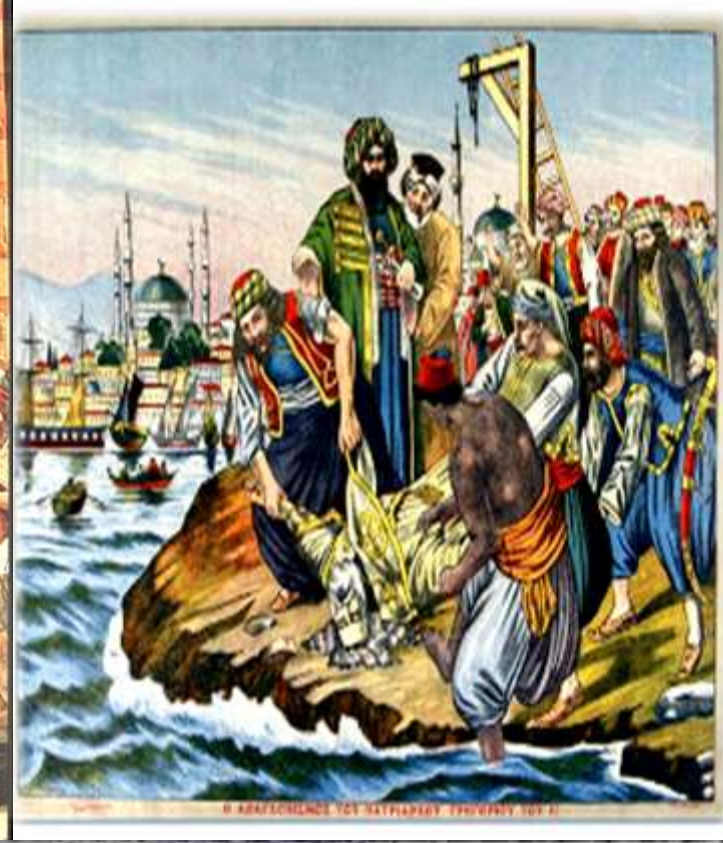
4. Η φάση των επιτυχιών (1821-1824)

1821

- ☒ Κατάληψη πόλεων απαγχονισμός **Γρηγορίου Ε΄**.
- ☒ Οι οπλαρχηγοί της Ρούμελης αντιστέκονται στα **Βασιλικά, Γραβιά, Αλαμάννα**.
- ☒ Κατάληψη Τριπολιτσάς (**Σεπτέμβρης 1821**).
- ☒ Το **ναυτικό** εμποδίζει τις κινήσεις των Τούρκων, υποστηρίζει τις δυνάμεις ξηράς και συμμετέχει σε **πολιορκίες παραλιακών φρουρίων**.

► Απαγχονισμός Πατριάρχη Γρηγορίου Ε΄
(Απρίλης 1821)

Μάρτιος 1821

23 Απριλίου 1821

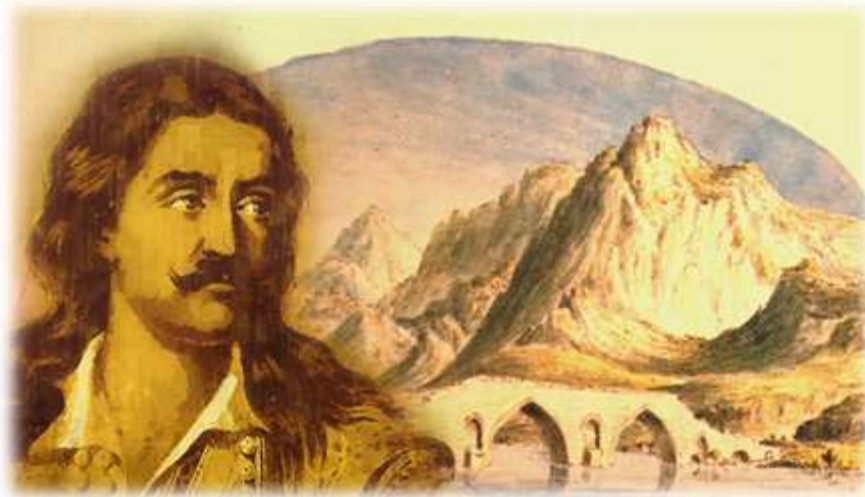
8 Μαΐου 1821

Η επανάσταση στη Στερεά Ελλάδα

Η Επανάσταση
ξεκινά

Μάχη της Αλαμάνας
Θάνατος Αθανάσιου Διάκου

Μάχη στο χάνι
της Γραβιάς

► Ο **Διάκος** οδηγεί τους Δερβενохωρίτες στη μάχη. Έγχρωμη λιθογραφία. Peter Von Hess.

▲ Γέφυρα της **Αλαμάνας** και
θάνατος του **Διάκου**. Υδατογραφία σε
χαρτόνι. Π. Ζωγράφος -
Ι. Μακρυγιάννης

► Α. Διάκος. Λάδι σε
χαρτόνι. Θεόφιλος

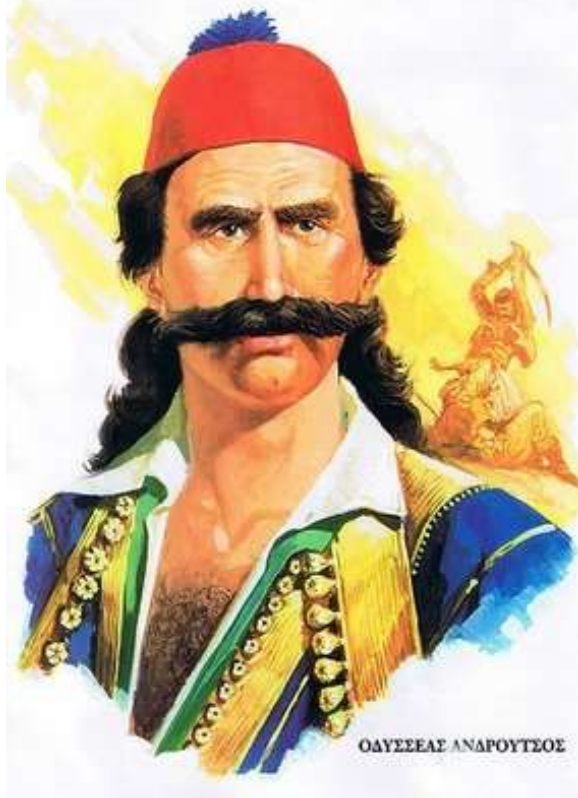
◀ Πορτρέτο του καπετάνιου της
Λιβαδειάς **Αθανάσιου**

Διάκου. Ο Διάκος οχυρώθηκε
τον Απρίλη του 1821 στη γέφυρα της
Αλαμάνας για να αντιμετωπίσει τον
οθωμανικό στρατό, που με αρχηγό τον
Ομέρ Βρυώνη κατευθυνόταν στο νότιο
ελλαδικό χώρο. Τελικά όμως νικήθηκε,
πάστηκε αιχμάλωτος και εκτελέστηκε
μαρτυρικά.

▲ Η μάχη της Αλαμάνας. Λιθογραφία. Αλέξανδρος Ησαΐας

► Χάνι της Γραβιάς - 8 Μάη 1821
Οδυσσεάς Ανδρούτσος

► Στο χάνι της
Γραβιάς
(στη σημερινή
Άμφισσα),
οχυρώθηκε τον
Απρίλιο
του 1821 ο
καπετάνιος της
Στερεάς Ελλάδας
Οδυσσέας
Ανδρούτσος και με
120 άντρες
αντιμετώπισε το
στρατό του Ομέρ
Βρυώνη, που είχε
8.000 άντρες.
Πίνακας του 1984
του ζωγράφου
Μέντη
Μποσταντζόγλου με
τον Οδυσσέα
Ανδρούτσο.

- Εντοπίστε στο Χάρτη τις τοποθεσίες που δόθηκαν μάχες στη Ρούμελη στον πρώτο χρόνο της επανάστασης.

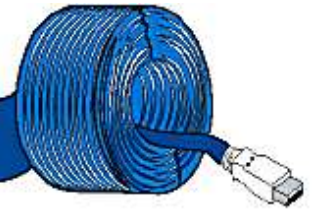

► 27 Μάη 1821 ο Δ. Παπανικολής πυρπολεί οθωμανικό δίκροτο στην Ερεσό της Λέσβου. Πίνακας Βολονάκη.

Απρίλιος 1821

23 Σεπτεμβρίου 1821

Ξεκινά η πολιορκία
της Τριπολιτσάς

Άλωση
της Τριπολιτσάς

1822

■ Σφαγές της Χίου:

- ~ 23.000 Έλληνες σφάχτηκαν,
- ~ 47.000 αιχμαλωτίστηκαν,
- ~ Οι Ευρωπαίοι συγκινούνται,
- ~ Ο Κανάρης εκδικείται ανατινάζοντας την τουρκική ναυαρχίδα.

■ Στις 25-28 Ιουλίου 1822, ο Δράμαλης συντρίβεται στα **Δερβενάκια** από τον Κολοκοτρώνη.

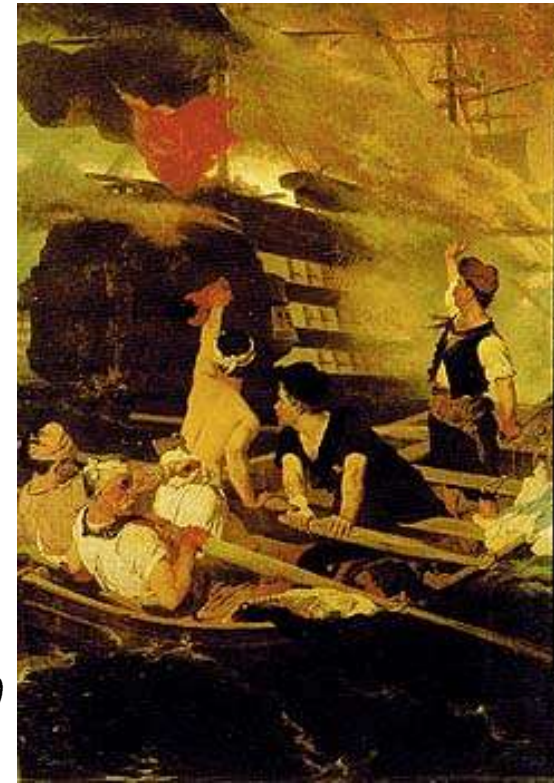
◀ 2 Απριλίου 1822
Καταστροφή της Χίου
Ευγένιος Ντελακρουά

Για μια ακόμη φορά τα θέματα της επικαιρότητας αποτελούν πηγή έμπνευσης για τους καλλιτέχνες. Η συναισθηματική φόρτιση που εκπέμπει το πρόσωπο της γυναίκειας μορφής στο κέντρο του πίνακα έρχεται σε αντίθεση με το σκληρό πρόσωπο του Τούρκου καβαλάρη. Η έλλειψη της συμμετρίας του πίνακα, τα λαμπερά χρώματα, η απόγνωση εξαιτίας της καταστροφής, τα πυρπολημένα χωριά στο βάθος συγκλονίζουν το θεατή. Στο έργο αυτό προβάλλεται η έντονη συγκίνηση που θέλει να μεταφέρει ο καλλιτέχνης, εμπνεόμενος από το φιλελληνισμό και την ελληνική επανάσταση.

◀ Πίνακας (1896) του ζωγράφου Κωνσταντίνου Βολανάκη (1837–1907) με τη ναυαρχίδα του οθωμανικού στόλου στη Χίο το 1822 να ανατινάζεται από τον Κωνσταντίνο Κανάρη. Η ανατίναξη έγινε ως αντίποινα (εκδίκηση) για την καταστροφή του νησιού από τα οθωμανικά στρατεύματα. Βλέπουμε το πυρπολικό που ανατινάζεται και μεταδίδει τη φωτιά στο οθωμανικό πλοίο.

► Η πυρπόληση της τουρκικής ναυαρχίδας από τον Κανάρη (πίνακας του Νικηφόρου Λύτρα)

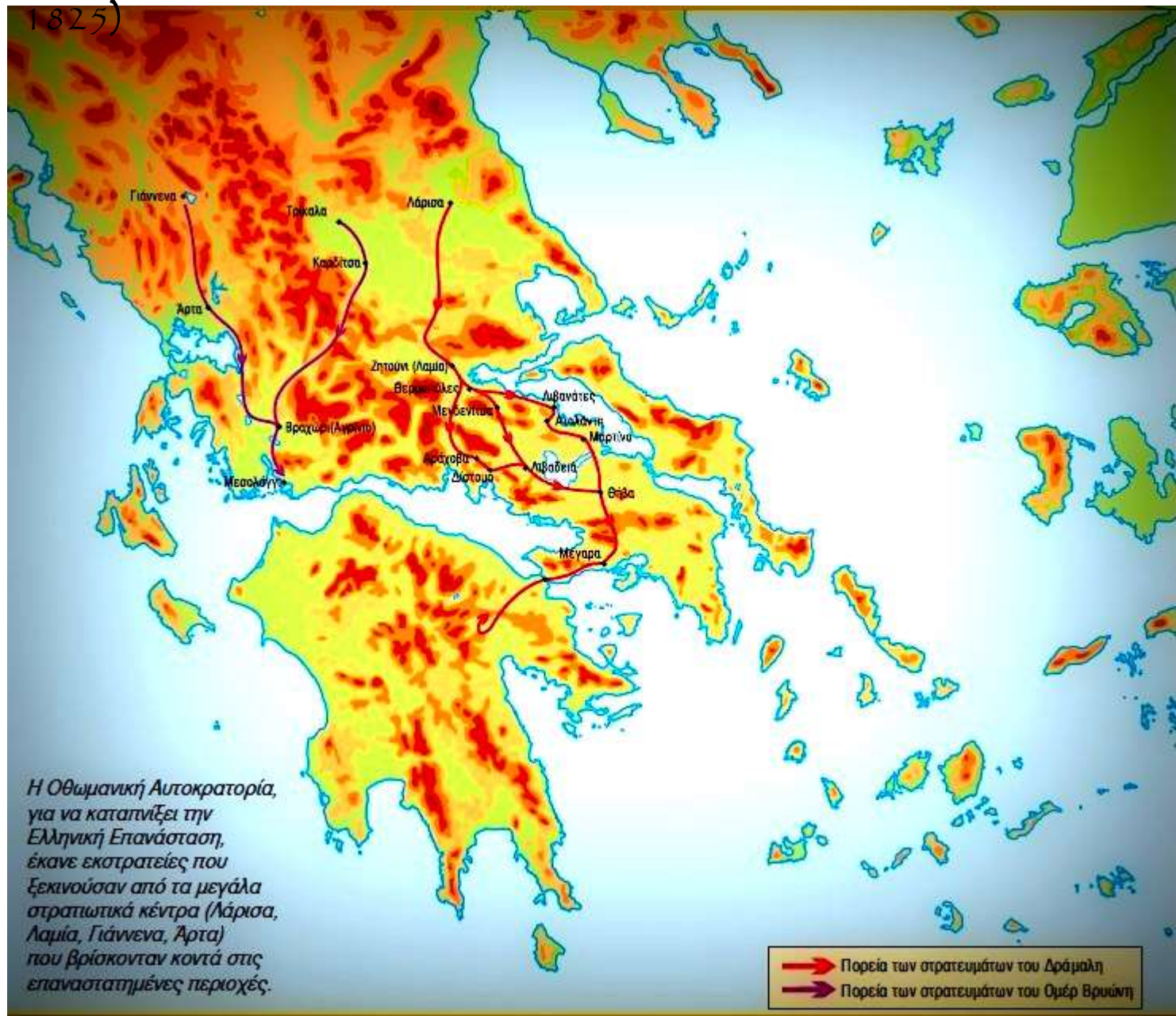

Εισβολή Δράμαλη

▲ Ο Μαχμούτ πασάς της
Λάρισας ή Δράμαλης,
λιθογραφία του Boggi.

■ Οι οθωμανικές εκστρατείες και οι κύριες διαδρομές τους (1821 – 1825)

- Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης
στις 26-28 Ιουλίου 1822
αποδεκατίζει στα
Δερβενάκια
τη στρατιά του Δράμαλη.

farroq fahar
2018

ΥΨΗΚΑΝΕ ΟΛΟΙ ΑΝΤΑΜΑ ΣΠΡΩΓΝΟΝΤΑΣ, ΣΠΡΩΓΜΕΝΟΙ
ΚΑΙ ΠΕΦΤΟΥΝ Ο ΕΝΑΣ ΠΙΣΘ ΑΠΟ ΤΩΝ ΑΛΛΩΝ ΜΕΣΑ
ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΒΟΘΡΑ. ΑΝΘΡΩΠΟΙ, ΛΛΟΓΑΤΑ, ΓΚΑΜΗΛΕΣ.
ΠΕΦΤΟΥΝΕ ΣΤΟΥΣ ΣΩΡΟΥΣ ΣΩΡΟΙ, ΣΤΗΝ ΣΤΙΒΑ ΣΤΙΒΕΣ
ΚΑΙ ΑΚΟΥΓΟΝΤΑΝ ΣΑΝ ΑΠ' ΤΗΣ ΚΟΛΑΣΗΣ ΤΑ ΒΑΘΗ
ΣΠΑΡΑΚΤΙΚΑ ΘΕΛΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΓΚΑΜΗΛΕΣ
ΚΑΙ ΛΛΟΓΟΧΛΙΜΙΝΤΡΙΣΜΑΤΑ ΚΙ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΒΟΓΓΟΙ.

▲ Πίνακας που θεωρείται ότι ζωγράφισε ο Θεόδωρος Βρυζάκης με τη μάχη στα Δερβενάκια. Γύρω στα μέσα του 19ου αιώνα.

◀ Η μάχη στα Δερβενάκια όπως την παριστάνει ο σκιτσογράφος Κώστας Γραμματόπουλος, στη σειρά κόμικς Κλασικά Εικονογραφημένα, που έγραφε ο Βασίλης Ρώτας τη δεκαετία του 1950.

➡ ΑΣΚΗΣΗ: Με ποιον τρόπο παρουσιάζεται η μάχη στα Δερβενάκια στην εικόνα αριστερά και στον παραπάνω πίνακα; Ποια στοιχεία της μάχης τονίζουν οι δύο καλλιτέχνες; Σε τι διαφέρουν;

▲ Ο Κολοκοτρώνης παρακολουθεί
τα παλικάρια του να διασκεδάζουν

1823

▲ Θάνατος
Μάρκου Μπότσαρη
μετά από νυκτομαχία,
9 Αυγούστου 1823.

► Λεπτομέρεια σκηνής

- Βουλή Ελλήνων:
Ο Μάρκος
Μπότσαρης
επιτίθεται στο
στρατόπεδο των
Τούρκων στο
Καρπενήσι.

▲ George E. Opiz, Ο
θάνατος του Μάρκου
Μπότσαρη.

Τον υποδέχεται ο Αλέξανδρος Μπουροκορδάτος

24 Δεκεμβρίου 1823, ο μεγαλύτερος ποιητής της Ευρώπης, ο Μπάυρον, φτάνει ως εθελοντής μαχητής στο Μεσολόγγι

1824

Το 1824 ο σουλτάνος ήρθε σε συμφωνία με τον ηγεμόνα της **Αιγύπτου Μοχάμετ Άλι**, προσφέροντάς του, σε περίπτωση καταστολής της επανάστασης, την Κρήτη και την Πελοπόννησο. Πράγματι, αιγυπτιακός στρατός κατέπνιξε την επανάσταση στην Κρήτη και κατέστρεψε την Κάσο, ενώ

τουρκικές δυνάμεις έκαναν το ίδιο στα **ψαρά.**

◀ Πίνακας του Γάλλου ζωγράφου Λουί-Σαρλς Κουντέ (1840). Ο Μεχμέτ Αλή ανήκε στους Οθωμανούς αξιωματούχους που εκμεταλλεύτηκαν την αδύναμη κεντρική διοίκηση στην Οθωμανική Αυτοκρατορία και δημιούργησαν αυτόνομα κράτη. Ίδρυσε μια δυναστεία που κυβέρνησε την Αίγυπτο μέχρι το 1952.

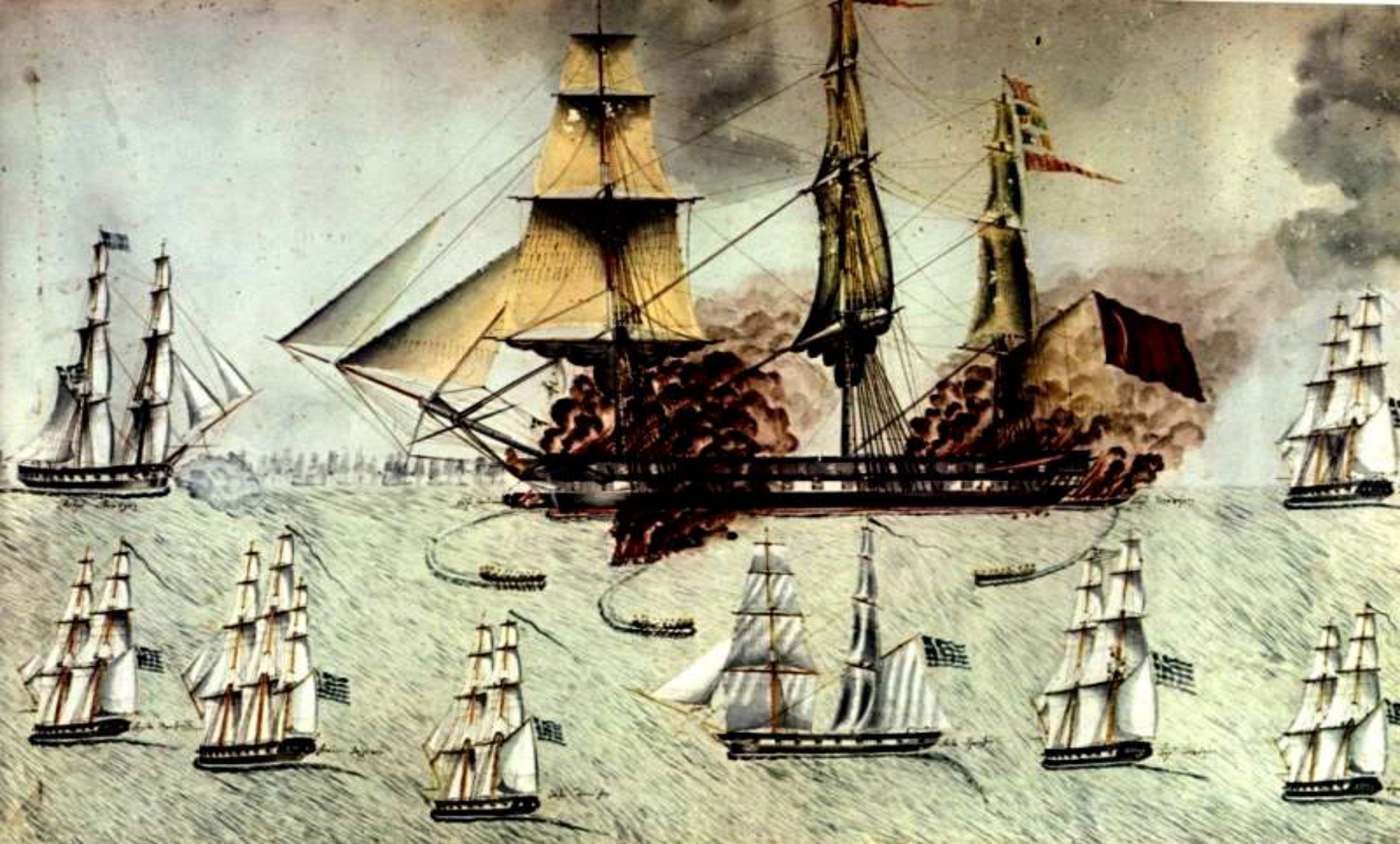
▲ Ο Ιμπραήμ-πασάς (1798-1848).

▲ Καταστροφή των Ψαρών

▲ «Μετά την καταστροφή των Ψαρών». Έργο του Νικόλαου Γύζη. Φυγή προσφύγων.

▲ Η ελληνική απάντηση δόθηκε στη **ναυμαχία του Γέροντα** (29 Αυγούστου 1824), στην οποία ελληνικές ναυτικές δυνάμεις με επικεφαλής τον Α. Μιαούλη κατάφεραν ισχυρό χτύπημα στον τουρκοαιγυπτιακό στόλο.

▲ Ο Ανδρέας Μιαούλης στο πλοίο
"Κως" *Peter von Hess, 1824*

▲ Νίκος Εγγονόπουλος, «Ανδρέας Μιαούλης»

1821

- ☞ μάχη στην Αλαμάνα (Α. Διάκος)
- ☞ μάχη στη Γραβιά (Ο. Ανδρούτσος)
- ☞ κατάληψη της Τριπολιτσάς

1822

- ☞ μάχη στα Δερβενάκια (Θ. Κολοκοτρώνης)
- ☞ πυρπόληση ναυαρχίδας (Κ. Κανάρης)
- ☞ καταστροφή της Χίου

1823

- ☞ μάχη στο Καρπενήσι (Μ. Μπότσαρης)

1824

- ☞ ναυμαχία στον κόλπο του Γέροντα (Α. Μιαούλης)
- ☞ καταστροφή των Ψαρών
- ☞ καταστροφή της Κάσου

► Παρατηρώ το
χάρτη και
αναφέρω τις
σημαντικές
στρατιωτικές
επιχειρήσεις του
Αγώνα.

5. Η φάση της στρατιωτικής κάμψης (1824-1827)

1825: Ιμπραήμ ανακαταλαμβάνει μεγάλο μέρος της Πελοποννήσου.

Παπαφλέσσας:
πέφτει στο
Μανιάκι
(20 Μάη 1825).

Μάχη στους
Μύλους της
Λέρνης
(13 Ιουνίου
1825).

Δεύτερη πολιορκία
του Μεσολογγίου
(1825-6) από τους
τουρκοαιγυπτίους –
έξοδος του
Μεσολογγίου
(Απρίλης 1826).

Θάνατος του
Καραϊσκάκη (23
Απριλίου 1827).
Κατάληψη της
Ακρόπολης των
Αθηνών. Η
επανάσταση σε
κίνδυνο.

- Εισβολή Ιμπραήμ στην Πελοπόννησο. Νεκρός ο **Παπαφλέσσας** μετά τη μάχη στο **Μανιάκι** 25 Μάη 1825. 10 Ιουνίου 1825 ανακατάληψη Τριπολιτσάς από τον Ιμπράημ.

Ο Ιμπραήμ στην Πελοπόννησο (1825-28)
Τοιχογραφία
Αθήνα, Βουλή των Ελλήνων

Μάχη των Μύλων

Ελληνική Επανάσταση του 1821

Χρονολογία	13 Ιουνίου 1825
Τόπος	Μύλοι του Άργους
Έκβαση	ηρωική νίκη των Ελλήνων

Μαχόμενοι

 Έλληνες επαναστάτες	 Οθωμανική αυτοκρατορία και Αιγύπτιοι
--	--

Αρχηγοί

Μακρυγιάννης, Υψηλάντης,	Ιμπραήμ
Κάρπος	

Δυνάμεις

150 του Μακρυγιάννη,	2000 πεζοί,
500 του Υψηλάντη,	1500 ιππείς με πυροβολικό
πυροβόλα τριών βρικιών	

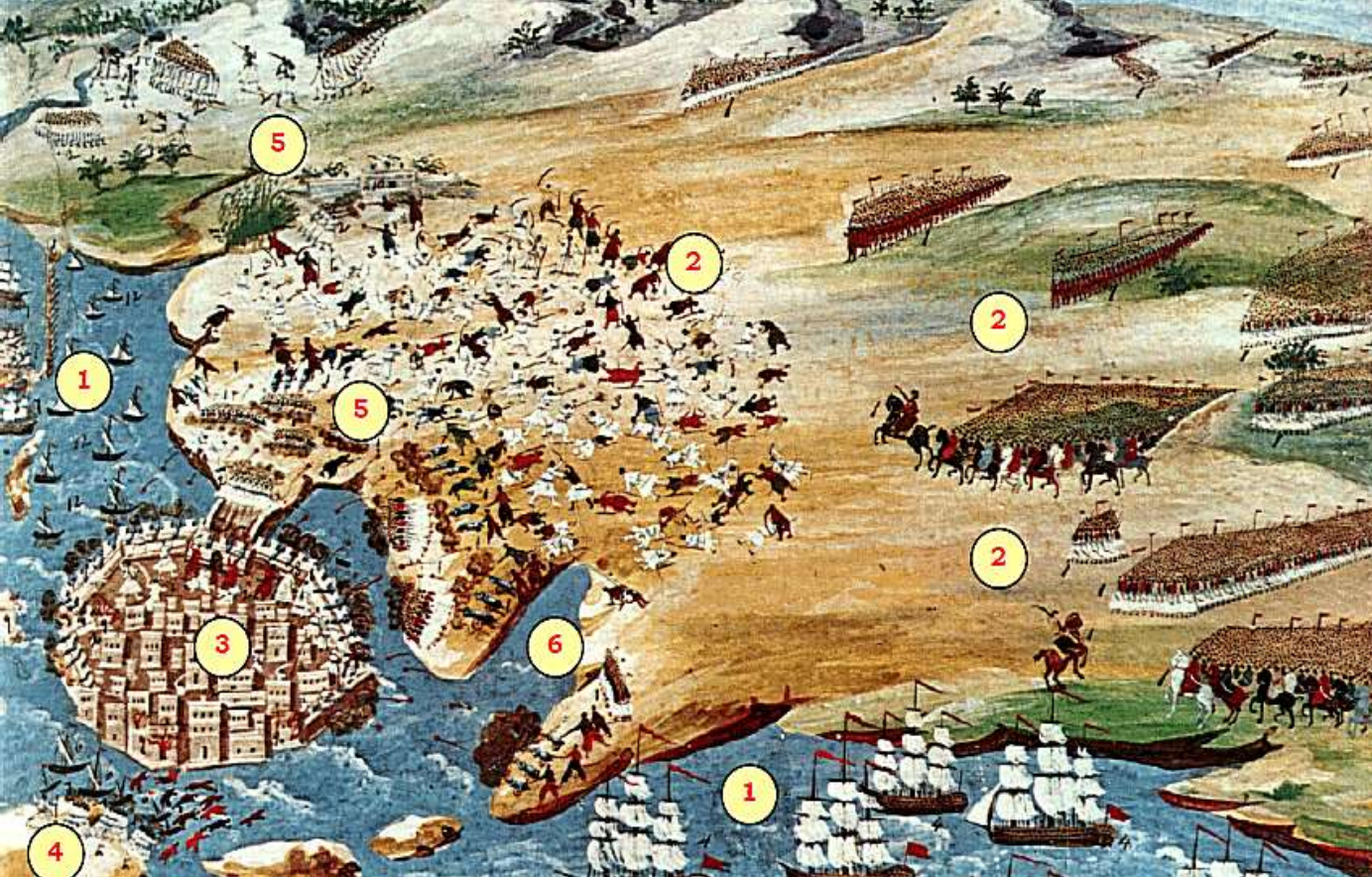
Απώλειες

7 νεκροί, 21 τραυματίες	50 νεκροί και 100 τραυματίες
-------------------------	------------------------------

▲ <http://el.wikipedia.org/wiki>

Πολιορκία του Μεσολογγίου (1825-1826)

1. Τουρκοαιγυπτιακός στόλος
2. Τουρκοαιγυπτιακά στρατεύματα
3. Το Μεσολόγγι
4. Το νησάκι Κλείσοβα
5. Ελληνικά στρατεύματα
6. Τουρκικά κανόνια

▲ Πολιορκία του Μεσολογγίου (1825-1826) Πίνακας του Π. Ζωγράφου σε σκέψεις Ι. Μακρυγιάννη (1836-1839)

► Σχεδιάγραμμα με τα οχυρωματικά έργα στο Μεσολόγγι. Αθήνα, Συλλογή Σ. Σακαλή. Χριστόπουλος, Γ. (εκδ.), *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους: Η Ελληνική Επανάσταση και η Ίδρυση του Ελληνικού κράτους 1821-1832*, τ. ΙΒ', Εκδοτική Αθηνών, Αθήνα 1975, σ. 410-411. © Σ. Σακαλής.
<http://www.ime.gr/chronos/12/gr/general/gallery/026.html>

◀ Η μάχη
του
Μεσολογγίου,
Rugendas

Απρίλιος 1825

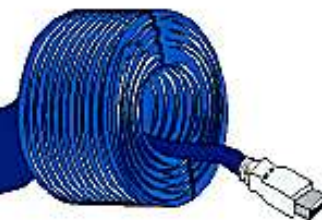
Δεκέμβριος 1825

10 Απριλίου 1826

↓
Ο Κιουταχής πολιορκεί
το Μεσολόγγι

↓
Ο Ιμπραήμ φτάνει
στο Μεσολόγγι

↓
Έξοδος του Μεσολογγίου

Η επίθεση του Ιμπραήμ κατά του Μεσολογγίου

Φεβρουάριος 1826

Μεσολόγγι – απόκρουση επίθεσης

▲ Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΜΕΤΑΛΗΨΗ ΤΩΝ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΤΩΝ

*Ε. de Lunsac Σκηνή από την
Έξοδο του Μεσολογγίου*

▲ Οι Μεσολογγίτισσες στη Ζάκυνθο,
Σπύρος Βασιλείου

▲ *Gericault*, σκηνή από την έξοδο του Μεσολογγίου

Η Θυσία του Καϊράλη

Απρίλιος 1826

▲ [Πηγή φωτογραφιών για Μεσολόγγι](http://anthoulaki.blogspot.gr/2010/09/blog-post_9610.html)

http://anthoulaki.blogspot.gr/2010/09/blog-post_9610.html

Το χάραμα επήρα του ήλιου το δρόμο,
κρεμώντας τη λύρα τη δίκαιη στον ώμο
κι απ' όπου χαράζει έως όπου βυθά,
τα μάτια μου δεν είδαν
τόπον ενδοξότερον από τούτο το αλωνάκι.

Παράμερα στέκει ο άντρας και κλαίει
αργά το τουφέκι σηκώνει και λέει:
"Σε τούτο το χέρι τι κάνεις εσύ;
Ο εχθρός μου το ξέρει πως μου είσαι βαρύ".

Της μάνας ω λαύρα! Τα τέκνα τριγύρου
φθαρμένα και μαύρα, σαν ίσκιους ονείρου.
Λαλεί το πουλάκι στου πόνου τη γη
και βρίσκει σπειράκι και μάνα φθονεί.

Αμέριμνον όντας τ' αράπη το στόμα
σφυρίζει, περνώντας στου Μάρκου το χώμα.
Διαβαίνει κι αγάλι ξαπλώνετ' εκεί,
που εβγήκι η μεγάλη του Μπάιρον ψυχή.

Γεώργιος Καραϊσκάκης
(1826 - 1827)

1825

☐ πολιορκία και πτώση του Μεσολογγίου

- ☐ μάχη στη Σφακτηρία
- ☐ μάχη στους Μύλους

1826

☐ Πολιορκία και παράδοση της Ακρόπολης

- ☐ μάχη στην Αράχοβα

1827

- ☐ μάχη στο Φάληρο
- ☐ ναυμαχία στο Ναβαρίνο

► 24 Νοεμβρίου 1826, Αράχοβα,
Νίκη Καραϊσκάκη δίνει πνοή στην
Επανάσταση

▲ Παναγιώτης Ζωγράφος *Πόλεμος των Ελλήνων εις Ράχοβα*. Υδατογραφία σε χαρτόνι 51x63,5 εκ. Αθήνα, Πολεμικό Μουσείο. © Πολεμικό Μουσείο, Αθήνα.

<http://www.ime.gr/chronos/12/gr/general/gallery/030.html>

▲ Η άφιξη του Καραϊσκάκη στο Φάληρο, Κωνσταντίνος Βολονάκης

Η οθόνη βουλιάζει σαλεύει το πλήθος
εικόνες ξεχύνονται με μιας
πού πας παλληκάρι ωραίο σαν μύθος
κι ολόισια στο θάνατο κολυμπάς

Ωδή στο Γεώργιο Καραϊσκάκη (στίχοι Δ. Σαββόπουλος)

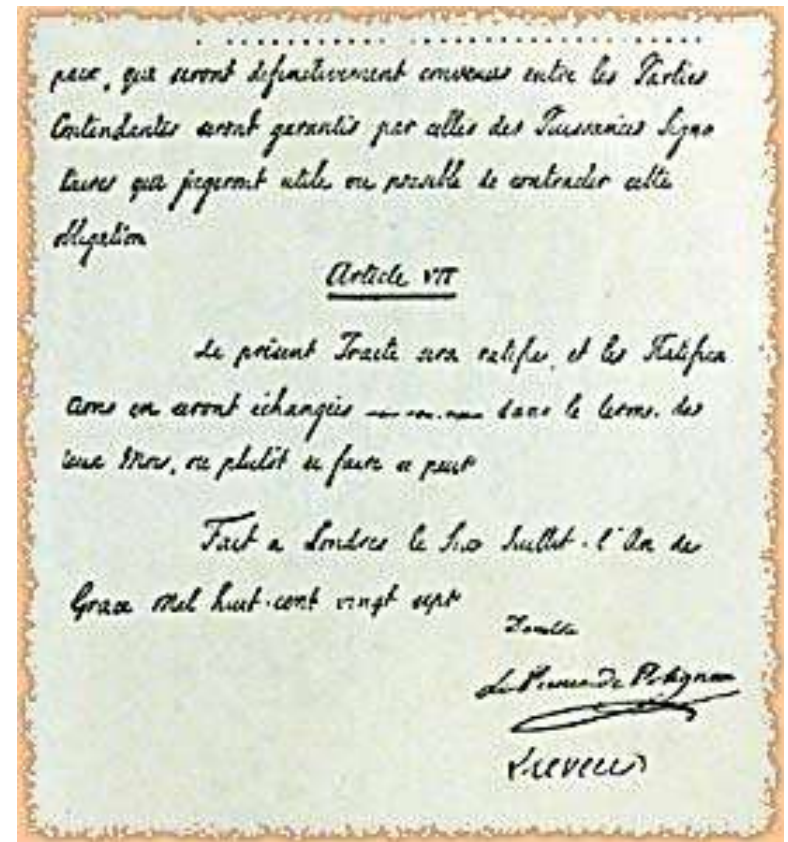
**23 Απριλίου 1827: Θάνατος στρατάρχη Γεωργίου Καραϊσκάκη στο Φάληρο.
Παράδοση Αθήνας στον Κιουταχή . Η Επανάσταση σε δύσκολη θέση...**

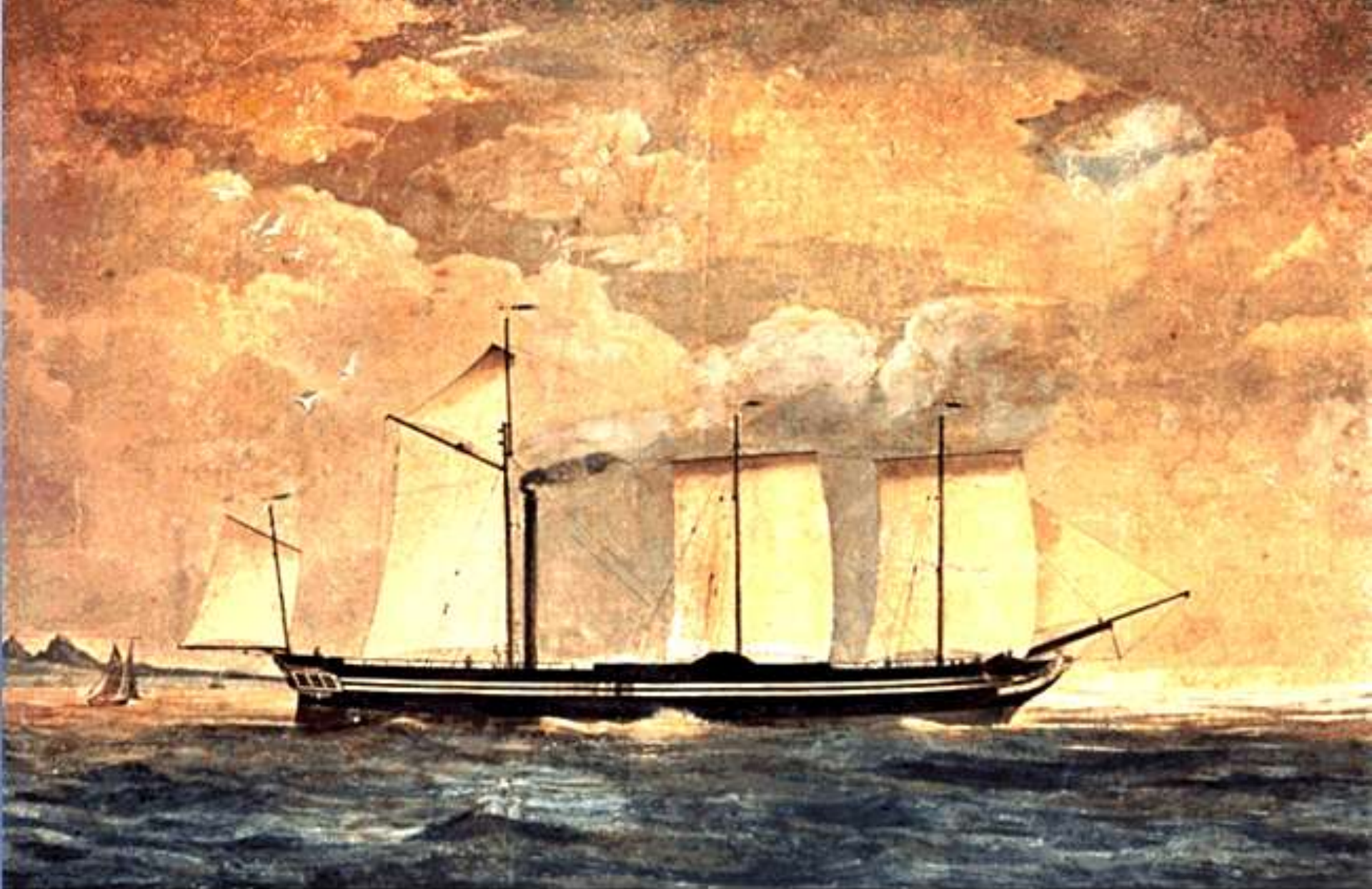

Ο θάνατος του Καραϊσκάκη – 23 Απριλίου 1827, ανήμερα της γιορτής του –
οδήγησε στην ήττα των Ελλήνων στον Ανάλατο, λόφο της Αθήνας και στην
παράδοση της Ακρόπολης στον Κιουταχλή ένα μήνα αργότερα

► Οι Δυνάμεις (Αγγλία, Γαλλία και Ρωσία), παρακινημένες από δικούς τους λόγους, αποφάσισαν **(Συνθήκη του Λονδίνου, 6 Ιουλίου 1827)** την ειρήνευση και τη δημιουργία ελληνικού κράτους. Ήταν μια απόφαση που άλλαξε ουσιαστικά τα δεδομένα του ελληνικού ζητήματος. Η επανάσταση, ωστόσο, δεν είχε ακόμη τελειώσει.

Καρτερία: Το πολεμικό ατμοκίνητο πλοίο της
Επανάστασης